

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr XXX/XXX (rozporządzenie o kontrolach urzędowych) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007

COM(2014) 180 final – 2014/0100 (COD)

(2015/C 012/12)

Sprawozdawca: **Armands KRAUZE**

Parlament Europejski, w dniu 2 kwietnia, oraz Rada, w dniu 28 kwietnia 2014 r., postanowiły, zgodnie z art. 43 ust. 2 oraz art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr XXX/XXX (rozporządzenie o kontrolach urzędowych) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007

COM(2014) 180 final – 2014/0100 (COD).

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 2 października 2014 r.

Na 502. sesji plenarnej w dniach 15–16 października 2014 r. (posiedzenie z 16 października) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 61 do 1 – 5 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem wnioski Komisji i przedstawiony w nim zamiar działania na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego w Europie równocześnie z rozwojem popytu oraz zgadza się, że istnieje potrzeba wyeliminowania niedociągnięć obecnego systemu. Komisja powinna zachęcać do rozwoju rolnictwa ekologicznego i zwiększania zaufania konsumentów do produktów ekologicznych.

1.2 Wyraża jednak zaniepokojenie faktem, że w przeprowadzonej przez Komisję ocenie skutków nie oceniono należycie wpływu nowych przepisów na dalszy rozwój rolnictwa ekologicznego w Europie. Nie oceniono także wpływu tych przepisów na rolników ekologicznych ani skutków omawianego rozporządzenia na ciągłość produkcji.

1.3 EKES popiera zamiar Komisji, aby zachęcać małe przedsiębiorstwa do zaangażowania się w rolnictwo ekologiczne i zmniejszyć obciążenia administracyjne w całym łańcuchu produktów ekologicznych.

1.4 UE jest importerem netto produktów ekologicznych; jednak koszty produkcji i obciążenia administracyjne są coraz większe i mają wpływ na rolników europejskich, nie pozwalając na odpowiedni rozwój sektora produkcji ekologicznej w państwach członkowskich UE, tak aby reagować na rosnące zapotrzebowanie ze strony konsumentów.

1.5 Ogólnie rzecz biorąc, EKES popiera dążenie Komisji do pełnego przejścia od dotychczasowych form gospodarstw mieszanych na rolnictwo ekologiczne, pod warunkiem, że w niektórych szczególnych przypadkach zostaną przewidziane odstępstwa. Konieczne jest przedsięwzięcie dodatkowych środków w celu ułatwienia przejścia rolników na rolnictwo w 100 % ekologiczne.

1.6 EKES wzywa Komisję do dopracowania wniosku dotyczącego rozporządzenia w odniesieniu do wegetatywnego materiału rozmnożeniowego i nasion, ponieważ trudno będzie w przypadku producentów żywności ekologicznej osiągnąć poziom 100 % stosowania nasion ekologicznych do 2021 r.

1.7 EKES wyraża nadzieję, że negocjacje w sprawie transatlantyckiego partnerstwa w dziedzinie handlu i inwestycji (TTIP) i innych umów, które mogą zostać zawarte, nie doprowadzą do podważenia norm ekologicznych UE ani nie podważą lub nie zmieniają wymogów dotyczących produkcji, sprzedaży i certyfikacji produktów ekologicznych.

1.8 W rolnictwie ekologicznym należy zastosować do wielu poziomów wyższe standardy dobrostanu zwierząt niż w tradycyjnych gospodarstwach rolnych; jednakże w niektórych przypadkach producentom żywności ekologicznej może być trudno sprostać wysokim wymaganiom. EKES zaleca, aby Komisja zbadała i wskazała starannie możliwości odstępstwa, jeżeli chodzi o szczególne wymogi w przypadku dobrostanu zwierząt w produkcji ekologicznej, w celu zachowania tradycyjnych postanowień i metod hodowlanych stosowanych od długiego czasu wobec miejscowych ras zwierząt.

1.9 EKES wzywa Komisję do zbadania i wzięcia pod uwagę zróżnicowania pod względem tradycji, historii i klimatu w państwach członkowskich i regionach UE, jak również specyfiki produkcji krajowej, z zachowaniem pewnej elastyczności w stosowaniu odstępstw i z zagwarantowaniem pewnego stopnia harmonizacji.

1.10 Producenci żywności ekologicznej muszą być w stanie wywiązywać się ze swoich zobowiązań, dlatego też po wejściu w życie nowego rozporządzenia, w połowie okresu finansowania 2014–2020 programów rozwoju obszarów wiejskich, należy zapewnić producentom możliwość dalszego wypełniania swoich zobowiązań podjętych przed wejściem w życie nowego rozporządzenia lub prowadzenia działalności zgodnie z nim. Trzeba dopilnować, by zmiany obecnych ram prawnych w bieżącym okresie obowiązywania umów nie prowadziły do sankcji z mocą wsteczną wobec tych rolników, którzy nie mogą się dostosować do zmienionych wymogów.

1.11 EKES zwraca się do Komisji Europejskiej o uwzględnienie specyfiki europejskich obszarów najbardziej oddalonych, by umożliwić im rozwinięcie lokalnego rolnictwa ekologicznego (dostęp do nasion, brak różnorodności w zaopatrzeniu, problemy sanitarne).

1.12 EKES zwraca się do Komisji Europejskiej o wyjaśnienie statusu mlecza pszczelego, pyłku i wosku pszczelego poprzez włączenie ich do listy innych produktów w załączniku I do wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie rolnictwa ekologicznego.

1.13 EKES wzywa Komisję do zapewnienia odpowiedniego wsparcia dla innowacji i szkoleń w dziedzinie rolnictwa ekologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia zawodowego ludzi młodych oraz uczenia się przez całe życie aktywnych producentów.

1.14 EKES zwraca się do Komisji, by sporządziła wniosek dotyczący rozporządzenia, dzięki któremu poczyniono by postępy we wprowadzaniu sprzedaży bezpośredniej i krótkich łańcuchów dystrybucji produktów ekologicznych.

1.15 EKES wzywa Komisję do zapewnienia, że rozporządzenie zawierać będzie instrumenty niezbędne do wspierania wspólnych zamówień publicznych żywności ekologicznej w szkołach, szpitalach i innych placówkach publicznych.

2. Uwagi ogólne

Informacje ogólne dotyczące stanowiska przyjętego przez zaangażowane strony

2.1 Produkcja ekologiczna jest ogólnym systemem produkcji opartym na zarządzaniu zasobami naturalnymi, który narzuca ściśle ograniczenia w wykorzystywaniu środków chemicznych i syntetycznych, przewiduje rezygnację z nawozów mineralnych oraz zakazuje używania organizmów genetycznie modyfikowanych.

2.2 Rolnictwo ekologiczne nie ogranicza się do konkretnego sposobu produkcji lub przetwarzania określonych produktów, lecz jest znacznie szerszym pojęciem. Bierze ono pod uwagę zarówno fizyczne środowisko, w którym się rozwija, jak i warunki społeczne. Mamy tu do czynienia z określoną formą produkcji opartą na znacznie szerszej wizji i uwzględniającą zarówno wymiar społeczno-gospodarczy, jak i polityczny i społeczno-kulturowy.

2.3 Gospodarstwa ekologiczne charakteryzują się na ogół większą różnorodnością biologiczną i obejmują więcej gatunków roślin i owadów w porównaniu z innymi gospodarstwami. Gleba jest w nich dużo bogatsza w żywe organizmy, które przyczyniają się do utrzymania jej struktury i wysokiej zawartości materii organicznej, poprawiając w ten sposób jej aerację i odwadnianie.

2.4 Jakość wody w pobliżu takich gospodarstw jest wyższa, gdyż rolnicy ekologiczni nie używają szkodliwych pestycydów ani syntetycznych nawozów mineralnych. Właściwy płodozmian przyczynia się do poprawy żyzności gleby i efektywnego gospodarowania składnikami odżywczymi. Porównania między gospodarstwami wskazują, że poziom wypłukiwania azotanów na hektar nie przekracza 57 % w gospodarstwach ekologicznych.

2.5 Rolnictwo ekologiczne sprzyja tworzeniu ekologicznych miejsc pracy. Badanie przeprowadzone w 2011 r. w Wielkiej Brytanii i Irlandii na temat stopy zatrudnienia w gospodarstwach ekologicznych ujawniło, że w gospodarstwach tych powstaje 135 %⁽¹⁾ miejsc pracy w pełnym wymiarze w porównaniu z tradycyjnymi gospodarstwami rolnymi.

2.6 W trakcie konsultacji on-line rozpoczętej przez Komisję w 2013 r., organizacje zainteresowanych stron podkreśliły, że przegląd prawodawstwa w tej dziedzinie powinien opierać się na sukcesie obowiązujących przepisów i umożliwić UE rozwój produkcji ekologicznej. Spośród wariantów przedstawionych przez Komisję, większość zainteresowanych stron poparła poprawę status quo, tj. lepsze stosowanie istniejącego prawodawstwa i jego dostosowanie.

2.7 Pomimo poglądów wyrażonych przez organizacje zainteresowanych stron i społeczeństwo obywatelskie w odniesieniu do nowego prawodawstwa, Komisja Europejska przygotowała i przedstawiła wniosek legislacyjny wprowadzający znaczące zmiany.

Informacje ogólne o inicjatywach ustawodawczych Komisji

2.8 Wniosek Komisji skupia się na trzech głównych celach: utrzymanie zaufania konsumentów i producentów oraz ułatwienie rolnikom przechodzenia na produkcję ekologiczną.

2.9 Komisja proponuje wzmocnienie i ujednoczenie przepisów, zarówno w Unii Europejskiej, jak i w odniesieniu do produktów importowanych, poprzez wyeliminowanie wielu odstępstw, jeśli chodzi o produkcję i kontrolę; lepsze zarządzanie międzynarodowym wymiarem handlu produktami ekologicznymi poprzez dodanie nowych przepisów dotyczących eksportu, a wreszcie zaostrzenie kontroli w oparciu o ryzyko.

2.10 Jednym z głównych celów Komisji jest ułatwienie przechodzenia drobnych rolników na rolnictwo ekologiczne, poprzez zaoferowanie im możliwości włączenia się w system grupowej certyfikacji, oraz uproszczenie prawodawstwa w celu ograniczenia kosztów administracyjnych, nakładanych na rolników, a także zwiększenie przejrzystości.

3. Uwagi ogólne i szczegółowe

3.1 EKES zgadza się, że istnieje potrzeba wyeliminowania niedociągnięć obecnego systemu. Na przykład, niezbędne jest, aby zachęcać małe przedsiębiorstwa do angażowania się w rolnictwo ekologiczne i ograniczyć biurokrację w celu zapewnienia równych warunków konkurencji i zwiększenia zaufania konsumentów do rolnictwa ekologicznego.

3.2 Podwyższając normy jakości w zakresie produkcji ekologicznej oraz wprowadzając bardziej rygorystyczne zasady wytwarzania można zwiększyć zaufanie konsumentów, jak również uzasadnić różnicę cenową w porównaniu z produktami tradycyjnymi. Nie należy jednak zapominać, że małe gospodarstwa rolne, które chcą spełnić takie standardy, mogą napotkać trudności finansowe.

3.3 EKES wzywa Komisję do jasnego stwierdzenia, że główne elementy obecnie obowiązującego rozporządzenia zostaną zawarte w nowym rozporządzeniu, a nie w aktach delegowanych, i że pozostaną one w mocy. Konieczne będzie zbadanie, w odpowiednim czasie i w porozumieniu z zainteresowanymi stronami, przypadków wymagających aktów wykonawczych i aktów delegowanych.

⁽¹⁾ Morison, J., Hine, R. i Pretty, J., 2005 r. Analiza i badania pracy w gospodarstwach ekologicznych w Zjednoczonym Królestwie i Irlandii. *International Journal of Agricultural Sustainability*, tom 3 (1).

3.4 EKES podkreśla, że rolnictwo ekologiczne jest niezgodne ze stosowaniem genetycznie modyfikowanych produktów w procesie produkcji, podobnie jak z uprawą roślin zmodyfikowanych genetycznie w gospodarstwach ekologicznych i ich otoczeniu.

3.5 EKES wzywa Komisję Europejską, by uwzględniła badania naukowe dotyczące zapylania. Zapylanie, które rozwijało się przez miliony lat w odniesieniu do roślin kwitnących, dokonuje się przypadkiem na długości lotu owadów zapylających, w tym zwłaszcza pszczoł miodnych (*apis mellifera*), choć obecnie owady zapylające mogą przenosić również pyłek zawierający genetycznie zmodyfikowane geny. Przykładowo badania naukowe dowodzą, że pszczoły, jeden z głównych zapylaczy, mogą pokonać do 14 km ⁽²⁾.

3.6 EKES obawia się, że wprowadzenie odrębnych dopuszczalnych wartości dla produktów ekologicznych, szczególnie z uwagi na dyrektywę 2006/125/WE, może spowodować powstanie znacznych dodatkowych kosztów dla rolników. Utrudniłoby to lub uniemożliwiło pomyślny rozwój sektora, przy czym najbardziej dotknięci byłiby drobni producenci ekologiczni. EKES zakłada, że rolnicy ekologiczni podlegają tym samym warunkom środowiskowym, co wszyscy pozostali rolnicy. Dlatego też nie należy wprowadzać odrębnych dopuszczalnych wartości. Ochrona konsumenta nie powinna zostać podzielona na dwie odrębne części.

3.7 EKES podkreśla, że poziom pozostałości w produktach ekologicznych jest generalnie niższy niż w rolnictwie konwencjonalnym, jednak obecnie takie limity dla pozostałości nie zostały ustanowione. EKES zaleca zatem, by zacząć od przeprowadzenia dokładnej analizy, w tym oceny oddziaływania. Ponadto EKES podkreśla, że na poziomie europejskim nie ma ujednoliconych zasad dotyczących wyposażenia laboratoriów europejskich, stosowanych metod lub wartości progowych dla znakowania produktów ekologicznych obowiązujących w organach certyfikacyjnych. Harmonizacja taka powinna być warunkiem wstępnym ustalenia jakiegokolwiek europejskiego progu dla klasy produktów ekologicznych. Inicjatywie tej musi koniecznie towarzyszyć ustanowienie europejskiego systemu odszkodowań i wyrównań dla producentów, którzy padli ofiarą zanieczyszczeń przypadkowych lub spowodowanych czynnikami zewnętrznymi.

3.8 Ogólnie rzecz biorąc, EKES może zrozumieć dążenie Komisji do pełnego przejścia od dotychczasowych form gospodarstw mieszanych na rolnictwo ekologiczne. Niemniej jednak obecnie istnieje wiele gospodarstw mieszanych, których część jest zarządzana zgodnie z wymogami produkcji ekologicznej, a część zgodnie z zasadami rolnictwa konwencjonalnego. Wniosek ustawodawczy przewiduje stopniową likwidację gospodarstw mieszanych do 2017 r. EKES jest zdania, że wielu gospodarstwom rolnym trudno będzie przestawić na produkcję ekologiczną całokształt działalności. Ponadto jest bardzo niejasne, jakie konsekwencje mogłoby mieć rygorystyczne wdrożenie tej zasady. Strategiczny podział gospodarstw rolnych na części lub też wzmożone wycofywanie się z produkcji ekologicznej przynosiłoby raczej efekt odwrotny do zamierzonego. Dlatego też EKES zaleca utrzymanie elastyczności w pewnych wypadkach.

3.9 EKES zaleca, by utrzymać odstępstwa w szczególnych przypadkach równoległej produkcji (gospodarstwa wytwarzające produkty ekologiczne i tradycyjne). Brak odstępstw może zahamować rozwój rolnictwa ekologicznego. Właściwe jest utrzymanie odstępstw w odniesieniu do: 1) instytutów naukowych, które prowadzą badania w dziedzinie rolnictwa ekologicznego oraz rolnictwa konwencjonalnego; 2) produktów nieżywnościowych, np. dla gospodarstw ekologicznych prowadzących agroturystykę, które powinny mieć możliwość posiadania koni do konwencjonalnej jazdy konnej; 3) indywidualnego spożycia, na przykład w gospodarstwach skupionych na produkcji roślinnej, w których właściciele posiadają kilka krów lub kur na potrzeby własne; 4) gospodarstw znajdujących się na różnych obszarach geograficznych, na przykład, jeżeli część gruntów i budynków gospodarstwa znajduje się w regionach górskich, zaś inna część w dolinie, lub gdy historycznie dwa gospodarstwa się połączyły, rozciągając się na obszarze kilkudziesięciu kilometrów, co gwarantuje, że nie doszło do skażenia produktów ekologicznych produktami tradycyjnymi; 5) upraw wieloletnich, zwłaszcza drzew, winorośli, roślin dla przemysłu perfumeryjnego itd.; 6) upraw, na które nie ma rynków zbytu w ramach rolnictwa ekologicznego.

⁽²⁾ *Displaced honey bees perform optimal scale-free search flights*, Andrew M. Reynolds, Alan D. Smith, Randolph Menzel, Uwe Greggers, Donald R. Reynolds, and Joseph R. Riley, Rothamsted Research, Harpenden, Hertfordshire AL5 2JQ United Kingdom, Freie Universität Berlin, FB Biologie/Chemie/Pharmazie, Institut für Biologie – Neurobiologie, Königin-Luise-Str. 28/30, 14195 Berlin, Germany, Natural Resources Institute, University of Greenwich, Chatham, Kent ME4 4TB United Kingdom Ecology, 88(8), 2007, s. 1955–1961.

3.10 W rolnictwie ekologicznym należy zastosować do wielu poziomów wyższe standardy dobrostanu zwierząt niż w tradycyjnych gospodarstwach rolnych. EKES zaleca, by Komisja uważnie zbadała szczególne wymogi nałożone na producentów ekologicznych oraz rozważyła możliwości odstępstwa, jeśli chodzi o konkretne zakazy (obcinanie ogona, trzymanie zwierząt na uwięzi itd.) w odniesieniu do dobrostanu zwierząt w rolnictwie ekologicznym. Na przykład w niektórych państwach członkowskich UE, na przestrzeni wielu lat powstały tradycyjne rasy owiec, dla których niezbędne jest obcięcie ogona, w przeciwnym razie długi ogon powoduje cierpienie zwierząt. EKES zwraca uwagę, że niektóre zakazy oraz brak odstępstw mogą zmniejszyć dobrostan zwierząt, jeśli utrudnione będzie stosowanie tradycyjnych postanowień i metod hodowli stosowanych od dawna wobec miejscowych ras zwierząt. Zakazy te mogą nawet spowodować zanik niektórych ras produkcyjnych, co stanowiłoby znaczną utratę zasobów genetycznych.

3.11 Odstępstwo pozwalające na stosowanie nieekologicznych nasion zostanie stopniowo wycofane do 2021 r. Organizacje rolnictwa ekologicznego zwracają uwagę, że w wielu krajach rolnicy uprawiający określone odmiany będą mieli trudności z osiągnięciem docelowego poziomu 100 % ekologicznych nasion do 2021 r. EKES wzywa Komisję do udoskonalenia wniosku, aby zapobiec trudnościom rolników prowadzących gospodarstwa ekologiczne. Odstępstwa powinny mieć zastosowanie wyłącznie do upraw, dla których nie istnieją na rynku nasiona dostosowane do klimatu i warunków lokalnych.

3.12 Komisja powinna przewidzieć mechanizmy wsparcia dla rozwoju produkcji materiału siewnego, aby osiągnąć ten cel, i dodać przepisy umożliwiające jego realizację, a mianowicie wyłączne stosowanie ekologicznych nasion i wegetatywnego materiału rozmnożeniowego.

3.13 Należy zwrócić szczególną uwagę także na inne aspekty rynku nasion ekologicznych. Na przykład, nie można ograniczać praw rolników do wymieniać się nasionami między sobą. Jest to kluczowy warunek uzyskania w 100 % ekologicznych nasion. Wymiana ta jest konieczna do wyboru, jakiego rolnicy dokonują na szczeblu lokalnym. Wybór ten pozwala rolnikom uzyskać odmiany dostosowane do lokalnych warunków klimatycznych w danym regionie i hodować je bez stosowania nawozów mineralnych i pestycydów, z poszanowaniem różnic historycznych i klimatycznych oraz specyfiki produkcji krajowej.

3.14 EKES zwraca uwagę na znaczenie w produkcji ekologicznej ekotypów odmian i upraw lokalnych, które nie są wpisane do rejestru odmian. Należy wspierać wzmocnienie roli rolników w produkcji nasion oraz poszukiwanie nowych odmian. Jednym z głównych wysuwanych argumentów jest brak ekologicznych nasion, w szczególności warzyw. W przypadku rolnictwa konwencjonalnego, nacisk kładzie się na produkty będące przedmiotem zainteresowania na rynku światowym, a mianowicie stosowane na całym świecie odmiany mieszańcowe, które są własnością przedsiębiorstw wielonarodowych i które są jak wiadomo hodowane metodami konwencjonalnymi i które nie mogą być wykorzystywane do produkcji ekologicznej.

3.15 Europejski znak dla produktów ekologicznych, który jest nowością, nie jest jeszcze powszechnie znany. Krajowe loga ekologiczne mają duże znaczenie dla konsumentów, a ich stosowanie powinno zostać utrzymane. EKES zaleca zatem, aby dać państwom członkowskim możliwość wprowadzenia wyższych wymogów i krajowych lub prywatnych norm w odniesieniu do gatunków zwierząt, które nie zostały uwzględnione w rozporządzeniu (np. przepiórki, sarny, dziki), jak również w gastronomii.

3.16 EKES zgadza się co do potrzeby ściślejszej kontroli produktów pochodzących z krajów trzecich, w celu zapewnienia ich zgodności z wymogami UE. Kontrolę importu można wzmocnić poprzez zaniechanie równoważności na rzecz stwierdzania zgodności w odniesieniu do uznawania jednostek certyfikujących w państwach trzecich. Jednak nie wskazano całego potencjalnego negatywnego wpływu, jaki rezygnacja z równoważności na rzecz zgodności może wywrzeć na krajowe rynki produktów ekologicznych w obrębie UE. Na przykład w 2001 r. wprowadzenie nowych reguł importu w Japonii spowodowało spadek podaży produktów ekologicznych na rynku krajowym. Konieczna jest bardziej szczegółowa ocena skutków.

3.17 W odniesieniu do handlu i umów z krajami trzecimi, EKES uważa, że należy zapewnić, aby produkty przeznaczone na eksport do UE spełniały wymogi produkcji tak samo wysokie jak te, które zostały ustanowione w produkcji ekologicznej na poziomie europejskim. EKES popiera wprowadzenie certyfikatów elektronicznych dla przesyłek produktów, opartych na bezpiecznych bazach danych, które umożliwiłyby szybką reakcję państw członkowskich w przypadkach naruszeń poprzez blokowanie produktów niespełniających wymogów.

3.18 EKES zakłada, że nie można podważać norm UE w zakresie produktów ekologicznych i że wymogi dotyczące produkcji, sprzedaży i certyfikacji produktów ekologicznych nie zostaną podważone lub zmienione w ramach negocjacji w sprawie transatlantyckiego partnerstwa w dziedzinie handlu i inwestycji (TTIP).

3.19 Rolnictwo ekologiczne jest metodą produkcji, określaną przez jej proces. W związku z tym nie może charakteryzować się gotowymi produktami, które spełniają jedną lub więcej norm. Ważne jest, aby kontrole były skoncentrowane na tym procesie.

3.20 EKES popiera, by kontrole w gospodarstwach rolnych były nadal coroczne, i uważa, że muszą one opierać się na podejściu w zakresie oceny ryzyka zharmonizowanym na poziomie UE. Koszty kontroli powinny być proporcjonalne, tak aby nie zwiększać wydatków ponoszonych przez producentów ekologicznych i zagwarantować konsumentom możliwości zakupu produktów ekologicznych w rozsądnych cenach. Tę częstotliwość inspekcji w gospodarstwach można by jednak odpowiednio dostosowywać, jeżeli oparte na ryzyku podejście do kontroli okaże się bezpieczne i wiarygodne dla systemu kontroli.

3.21 EKES popiera grupową certyfikację dla małych podmiotów przewidzianą we wniosku Komisji w celu zmniejszenia kosztów kontroli i certyfikacji oraz związanych z nimi obciążeń administracyjnych oraz aby zagwarantować rolnikom z UE warunki konkurencji na równi z podmiotami z krajów trzecich. Jednocześnie EKES chciałby podkreślić, że jest to złożone zadanie, którego realizację trzeba doprecyzować.

3.22 EKES jest zdania, że niesłuszne jest usunięcie zapisu w prawodawstwie pozwalającego detalistom korzystać z odstępstw, ponieważ tym samym przedsiębiorstwa handlowe sprzedające wstępnie pakowane produkty ekologiczne będą musiały uzyskać certyfikację. Wymóg ten wpłynie na handel produktami ekologicznymi, ograniczając liczbę punktów sprzedaży i dostęp konsumentów do takich produktów. W związku z powyższym małe przedsiębiorstwa mogą nie zechcieć wydatkowania środków na uzyskanie certyfikatów zezwalających im na handel produktami ekologicznymi, jeśli zamierzają sprzedawać jedynie niektóre produkty ekologiczne w sezonie. Producenci żywności ekologicznej mogą napotykać istotne trudności w sprzedaży swoich produktów.

3.23 EKES podkreśla konieczność podjęcia działań na szczeblu UE w dziedzinie nadzoru rynku, aby zebrać informacje na temat dostępności różnych produktów na rynku europejskim i trendów rynkowych, w tym dostępności nasion ekologicznych w różnych państwach członkowskich.

3.24 EKES z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący opracowania planu działania na rzecz rozwoju produkcji ekologicznej w Unii Europejskiej i jego cele; wskazuje jednak, że plan ten jest bardzo ogólny i niekompletny. Konieczne jest określenie w sposób jasny i precyzyjny środków zaproponowanych przez Komisję w planie działania. Na przykład w niektórych dziedzinach, Komisja jedynie proponuje, doradza, pomaga, rozważa lub zachęca, podczas gdy rolnicy i społeczeństwo oczekują konkretnych działań.

3.25 EKES uważa, że jednym z priorytetów planu działania powinno być współistnienie producentów ekologicznych, producentów konwencjonalnych oraz tych, którzy hodują genetycznie zmodyfikowane rośliny, w celu zmniejszenia ryzyka skażenia przez GMO. Tylko komunikacja interpersonalna w odpowiednim czasie, dyskusja na temat problemów i poszukiwanie rozwiązań doprowadzą do wyników i do zapewnienia możliwości współistnienia między poszczególnymi obszarami. EKES zachęca Komisję do zapewnienia niezbędnych środków mających na celu informowanie zainteresowanych stron i zaangażowanie ich w proces podejmowania decyzji.

3.26 Świadomość na temat europejskich instrumentów na rzecz rolnictwa ekologicznego, jaką przewidziano w planie działania, nie wystarczy do zwiększenia konkurencyjności unijnych producentów ekologicznych czy wielkości produkcji. EKES zaleca przeprowadzenie kampanii finansowanej przez UE w celu dostarczenia dokładniejszych informacji na temat systemu produkcji ekologicznej UE jako całości, a także na temat nowego unijnego logo dla produktów ekologicznych.

3.27 EKES jest zdania, że Komisja powinna zwiększyć wsparcie dla kształcenia zawodowego ludzi młodych, uczenia się przez całe życie i innowacji w dziedzinie rolnictwa ekologicznego, za pomocą środków w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich oraz innych programów europejskich. EKES zaleca Komisji, by uzupełniła prawodawstwo i odpowiednie programy, przewidując możliwości dla szkół zawodowych, uczelni wyższych i innych ośrodków kształcenia w celu uzyskania wsparcia na szkolenia i innowacje w dziedzinie rolnictwa ekologicznego.

3.28 Produkcja ekologiczna staje się coraz bardziej jedną z głównych dróg wejścia młodych ludzi do sektora rolnego. Rozwój nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także włączenie ludzi młodych z obszarów miejskich za pomocą produkcji ekologicznej stwarzają duże możliwości przemiany tego sektora w siłę napędową innowacji na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania.

Bruksela, 16 października 2014 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE